

HELG

Flyktet fra russisk mafia

Tvers gjennom Sibir på MC.

HELG side 17-20

Austegder skriver bøker

En rekke utgivelser i år.

KULTUR side 46-47

Får ros for sin økokriminalarm

Våren 2006 varslet Ida van der Geest (her med dagens visdomsord fra sin kalender) om mulige kritikkverdige forhold i eldre-stiftelsen i Øyestad. Nå er to tidligere nøkkelmedarbeidere dømt og tiltalt for grov økonomisk utroskap.

NYHETER side 6-7

FOTO: STEIN HARALD ØIGÅRD

Liten sag utløste stor skattesak

Torbjørn Pedersen til sak mot Gjerstad kommune som vil skattlegge saga.

NYHETER side 2-3

Legger opp på grunn av leggskade

Orienteringsløper og verdensmester Holger Hott vurderer å gi seg.

SPORT side 36

Må rive hus for ny motorvei

Mellom 20-30 boliger i de tettbebygde områdene rett øst for Harebakken i Arendal kan ryke når ny vei skal bygges.

NYHETER side 4**ODDEN SENTERET**
Grimstad
www.odden.no

GRATIS P ÅPENT 10-19 (18)

Hamburgermeny
160 gr. Inkl. 0,4 l. drikke**119,-****ODDEN BISTRO**
Odden. Tlf. 37 04 13 77**HAMSTREPRISER**
Frukt & Grønt!!!**FREDAG OG LØRDAG!****Ole & Sigurd**
ODDENSENTERET

TLF. 90 68 69 55 – 90 68 71 90

HELG

FORBRUKER / VITEN
HISTORIE / MAT&DRIKKE
UNDERHOLDNING

redaksjonen@agderposten.no 37 00 37 00

De kjørte over
begravde Gulag-
fanger og ble
reddet fra russisk
mafia. Les om
eventyrerne fra
Agder på motor-
sykkeltur gjennom
Sibir.

SIDE 18-20

FREDER MER
HAV

SIDE 24-25

VISER OSS FREM
HJEMME

LES I MORGEN

FOTO: GEIR STORMOEN

Tekst: Liv Ekeberg **Foto:** Geir Stormoen

Lurte russisk 1

- De reddet kanskje livet vårt, sier Geir (foran t.v.). Ekteparet ga gutta husly og gjemte syklene da de var forfulgt av lokal mafia. Bak Geir sitter norske Steve, Mariya, mannen Sergey og turkompis Erik.

19.987 kilometer skrevs over en MC fra Grimstad tvers gjennom Sibir. Tøft, tungt, triumferende. Men den kunne endt fatalt hos mafiaen.

To måneder som asfalt-cowboy i Russland er over. Vel, asfalt er å ta hardt i.

For han er tilbake etter sitt livs MC-eventyr, men mentalt er han fortsatt ved Baikalsjøen, på skrevs over sykkelen, mil etter mil på støvete grusveier, gjennom store elver, under stjernene i i telt på den russiske taigaen.

- Ubeskrivelig vakker natur. Fattigdom og fantastisk vennlige mennesker. Jeg jobber med å bearbeide alle inntrykkene. Det er så massivt og det tar tid, sier Geir Stormoen (45) fra Grimstad.

En vill idé. Drømmeturen begynte som en vill idé for halvannet år siden. Helikopterpiloten Geir hadde brukt deler av sommerferien med motorsykkel på Kolahalvøya. En udelt positiv opplevelse, syntes han, og begynte å lete etter neste eventyr.

- Jeg tulla med at jeg ville kjøre fra Grimstad til Magadan, «verdens ende». Så langt øst som det er mulig å kjøre på dette kontinentet. Ti tidssoner fra oss. Være først i verden til å kjøre hele

BAM-ruta. Jeg ringte en kompis som hadde vært ute en vinternatt før, og han tente på ideen, forteller Geir.

Kompisen, Erik Gran Kvaase, som er instruktør ved Sørlandet Sikkerhets-senter og har 20 års erfaring som fall-skjermhopper, tente på ideen.

Verdens tøffeste strekning. BAM-ruta står for Baikal Amur Mainline, og kalles «den ultimate testen for mann og maskin». En av verdens aller tøffeste strekninger for eventyrere.

Veien er 4300 kilometer lang, fantastisk vakker – og farlig. Ikke bare kan du møte på sibirsk brunbjørn her eller oppleve motorhavari milevis fra folk, men mafiaen opererer også her.

Geir og Erik opplevde alle tre hindre.

Endelig på vei. Lørdag 30. juni triller de endelig av gårde. Etter utallige timer research og planlegging, testing av spesiallagde sykler og utstyr, er de på vei.

Hovedsponsor BMW har utstyrt dem med spesialbygde sykler, BMW G650 XChallenge, med metallkåpe.

Veien går gjennom Sverige, via København, Hamburg, Berlin og Krakow,

Før sørlendingene kjørte den gamle sommerveien «Road of Bones», hadde kun et par kjørt den

før de begir seg inn i Russland, gjennom Chernobyl, Kiev, Togliati, Ekaterinburg, Omsk og Novosibirsk. Varierende veikvalitet, men asfalt. Og endelig, etter fjorten dager, er de der villmarka starter: Krasnojarsk. Men der stoppet også drømmen om BAM. Nesten.

Skjebnens spill. «Vi hadde fått så pass mange advarsler mot BAM at vi begynte å tvile litt på hele opplegget,» skrev Geir og Erik på bloggen sin i august. De tenkte på barna og konene der hjemme, og bestemte seg for å kjøre et par uker i

«Vi var i ingenmanns-land, ti mil fra neste by, med mafiaen rett bak oss»

Mongolia i stedet. Men skjebnen ville det annerledes.

- På et hotell i byen Tulun møtte vi på en engelskmann som viste seg å kjenne Walter Colebatch og Terry Brown. To levende legender i eventyrer-

mafia på MC

såkalte BAM-ruta på MC. Her ser vi en av årsakene. Mange plasser forsvinner veien i en stor, dyp dam. Her gir Steve M. Røyset gass.

miljøet. Dette er gutta som kjørte mesteparten av BAM allerede i 2009, forteller Geir.

Nordmennene blir invitert til å kjøre videre sammen med disse kjentmennene – og dermed endres planen igjen.

Flere ifølge er både tryggere og lettere når store elver skal krysses.

– Omsider var vi i byen Tayshet, der BAM starter. Alle mil fram hit hadde vært transportetappe. Nå kunne eventyret begynne, forteller Geir.

Foran dem lå 6000 kilometer grus.

Og gjørme, sti, jernbanespor, elver, fal-leferdige, råtnete trebroer ...

Forfulgt av mafiaen. Bare noen mil inn på den beryktete ruta begynner utfordringene. Det tykke støvlaget forvandlet seg til såpeglatt gjørme i et kraftig regnskyll. Erik faller og vrir kneet stygt. Leirmassen pakker seg under forskjermen til Geir så hjulet stopper. De må snu. Tilbake til byen Cunksij, som de aldri skal glemme.

– Vi hadde stoppet for å handle mat og bensin da vi ble omringet av menn

som ville vite hvor mye syklene kostet, om vi hadde med oss penger, om vi hadde våpen og hvor vi skulle. Til nå hadde vi utelukkende møtt fattige, vennlige mennesker. Dette var noe helt annet, forteller Geir.

En stor firehjulstrekk med tre be-væpnede menn stopper. Geir og kompi-sene skjønner at de må handle raskt.

– Vi kaster oss på syklene og gir gass. firehjulstrekkere følger etter oss, forteller Geir. De kraftige motorsyklene akselererer fra og de stikker inn på en øde skogsbilvei.

Erik foran et monument over kommunis-men. I bakgrunnen sees en av spøkelses-byene.

«Mask of sorrow» heter dette minnesmer-ke over fangene som døde i de grusomme Gulagleirene.

Typisk bensinstasjon på BAM. – Umu-lig å se hvor mange liter du har fylt, og pengene ble levert i en kasse de skjøv ut gjennom vinduet, forteller Geir. Her får turkompis Erik Gran Kvaase fra Kristian-sand fylt tanken.

► – Vi følte oss veldig utrygge. Jeg har aldri vært så redd noen gang., sier Geir
Hva skulle de gjøre nå? Det var ti mil til nærmeste større by. Sjansen var stor for at de ville bli tatt av mafiaen på den øde strekningen. Av menn som ikke ville bry seg om å gi dem en kule hver og etterlate dem i ødemarka, mens de sikret seg verdisakene deres.

Engel i Lada. Mens de steller med syklene for å få av leire og gjøre «hestene» mest mulig klare for innsats hvis mafia-gutta skulle dukke opp igjen, kommer en Lada gjennom skogen. En mann hopper ut og snakker russisk. Ingen skjønner noe. Han hopper inn i bilen og forsvinner.

– Da trodde vi at vi var funnet og at han sto i ledtog med mafiaen. Men etter en stund kommer han tilbake med kona. Hun kan åtte ord engelsk. «Come stay with us. Safe. Sauna and garage».

Geir og kompisene bestemmer seg for å tro på ekteparet. De har gode hensikter. Har fått med seg at gutta var i trøbbel og vil hjelpe dem. Dessuten; ingen kriminelle kjører Lada.

– De ga oss husly og mat. Han var tømmerhogger, hun nattevakt. De fortalte om harde kår, men delte det de hadde og visste ikke hva godt de kunne gjøre for oss. Sergey og Mariya reddet kanskje livet vårt den dagen. Det får vi heldigvis aldri vite, sier Geir, om dramaet han betegner som «en ekkel hendelse som egentlig ble den mest fantastiske opplevelsen».

Nordmennene ville ikke trække på ekteparets gjestfrihet og stolthet, men ønsket å gi noe. Da de reiste, la de igjen en konvolutt til parets tenåringssønn. 3000 rubler «For Nikia». Nå pusler Geir og Erik med ideen om å lage et fond som kan gi det fattige parets sønn mulighet til å ta en utdanning.

Fastklemt under sykkel. Turen kunne fortsette. Langs vestsiden av Baikal-sjøen, verdens største ferskvannsreservoar. Steppelandskap. Uendelige gressletter. Geir forteller om dager med førte varmegrader. Da var det godt å slippe ut av skindressen og ta et bad. Andre dager var badene mer ufrivillige.

Enkelte steder forsvinner grusveien rett inn i en opptil hundre meter bred elv. For å komme videre, må den krysses. Med tung motorsykkel og bagasje.

For å komme trygt over, må én først sjekke bunnen og dybden. Deretter må en mann sitte på sykkel mens en annen støtter. Fram og tilbake. Fram og tilbake.

Plutselig forsvinner fotfestet og Geir ligger i elva. Med sykkel over seg og beinet fastklemt, i en elv i Sibir.

Geir, som til daglig er pilot på redningshelikopter i nordområdene, er vant til å holde hodet kaldt i dramatiske situasjoner. Men nå pumper adrenalinet.

– Jeg tenkte «Jesus Christ! Nå blir det spennende!» Men etter noen sekunder kommer jeg meg løs ved egen hjelp, forteller den sindige sørlendingen, mer opptatt av å få rost sykkel for hvordan den taklet «svømmeturen».

– Vann var jo overalt. I luftinntaket,

En av mange broer på Bam-traseen. Uten å vite hvor mange år det var siden noen hadde krysset broa, og med 10-15 meter ned til elva, var det nervepirrende å kjøre utpå. – Denne var jo fin i forhold til mange andre. Så lenge forhjulet fikk feste, var det bare å gønne på. «Raua» får en alltid med seg, sier Geir.

syndrene, oljen. Jeg fikk vannet ut igjen og kjørte ti mil videre den dagen, med vann i oljen. Da var jeg imponert over sykkel, altså.

Jo vanskeligere teknisk kjøringen ble, jo bedre fungerte samarbeidet de fem mennene mellom, forteller Geir.

Skjelettveien. Hele vestre delen av BAM-traseen kalles Road of Bones. Gulag-fanger som ble kommandert til å bygge veien, hadde en gjennomsnittlig levetid på 40 dager før de bukket under i det ekstreme arbeidet. Da ble bare en del av veien, gravlagt med noen spade-tak.

– Derav navnet. Vi kjørte praktisk talt på en vei med skjeletter i bakken.

Sommerveien til Magadan, Russlands østligste by, er ikke vedlikeholdt på 20–30 år. Det bærer den i aller høyeste grad preg av.

Kjøringen er fysisk svært krevende. Steinrøys, elver, falleferdige trebruer. Syklene må skyves, til dels bæres.

– Jeg tror vi fem er de første som noen gang har klart å kjøre hele ruta uten støtte, sier Geir.

Omtrent halvparten av nettene de to månedene turen varte, overnattet karene i telt. Ellers tok de inn på enkle hoteller eller fikk privat losji av gjestfrie folk de møtte underveis.

Totalt kjørte de nesten 20.000 kilometer. To tusen mil på to måneder. Enkelte dager varte kjøringen 14 timer.

Følg drømmen. MC-cowboyen Geir arbeider inntrykkene nå, fjorten dager etter at han plutselig sto på Stoa igjen og overrasket familien på handletur.

Det er ikke så ofte utlendingen kjører gjennom disse traktene. Syklene fungerte som fluepapir. Alle ville bort og kikke og slå av en prat.

– Jeg innser at det er ganske ekstremt å være borte fra dine kjære i flere måneder for å gjøre noe slikt, men har du en drøm, så gå for den! Det lærer jeg de tre barna mine, sier Geir.

– Vi har så mye å lære av folk som bor under andre betingelser. Disse menneskene i Sibir lever med vintre ned mot 70 minus og somre med 40–50 plussgrader. De er fattige, men på mange måter har de kommet lenger enn oss. De snakker ikke om medmenneskelighet, de lever det. Alle hjelper hverandre. Hvis de ikke gjør det, dør de, sier Geir.

På ekspedisjonens hjemmeside har

de lagt ut et sitat av en annen norsk eventyrer, nemlig Thor Heyerdahl.

«Borders? I have never seen one. But I have heard they exist in the minds of some people.»

Håper på film. Geir har filmet mye underveis. Noen av klippene kan du se på www.agderposten.no Her ligger også enda flere bilder fra turen.

Nå håper eventyrerne at November-film med base i Arendal vil lage dokumentar for tv om reisen deres.

På ekspedisjonens hjemmeside www.sibir2012.com kan du lese guttas blogg og følge reiseruten.